

Міца О.В.

*кандидат технічних наук, доцент,
завідувач кафедри інформаційних
управляючих систем та технологій,
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”*

Вапнічний С.Д.

*викладач кафедри інформаційних
управляючих систем та технологій,
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”*

Дронь М.Ф.

*учитель-методист,
гімназія-інтернат м. Хуста*

Ісак І.С.

*учитель-методист,
заслужений вчитель України,
Виноградівська ЗОШ №8*

НАПРЯМИ СПІВПРАЦІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНІШОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ІТ-ГАЛУЗІ

Середня школа забезпечує підґрунтя для підготовки у закладах вищої освіти висококваліфікованих спеціалістів. Заклади вищої освіти повинні допомагати школам у підготовці учнів, їх фаховому зростанні і водночас проводити профорієнтаційну роботу.

У світі відчутна нестача висококваліфікованих фахівців для ІТ-галузі. Це саме стосується і України, причому у нас спостерігається дефіцит мотивованих та належним чином підготовлених вступників на ІТ-спеціальності. Існує статистика, відповідно до якої до 75% студентів ІТ-спеціальностей у вищих навчальних закладах мають серйозні утруднення у навчанні, а близько половини з них у подальшому взагалі не працюють за одержаною професією. Відповідно, цю проблему потрібно вирішувати оновленням усіх складових співпраці вищих навчальних закладів та закладів загальної середньої освіти [1].

Метою статті є визначити напрями співпраці закладів загальної середньої та вищої освіти для ефективнішої підготовки фахівців в ІТ-галузі

та навести приклад такої співпраці, яка склалася між Ужгородським національним університетом та гімназією-інтернатом м. Хуста.

Загалом можна виділити три основні напрямки співпраці між факультетом інформаційних технологій Ужгородського університету та гімназією-інтернатом м. Хуста.

Перший – науково-методичний, який полягає в розробці стратегій підготовки до змагань різного плану з програмування.

Другий – організаційно-навчальний: полягає в проведенні літніх шкіл [4-5] та інших навчальних заходів із програмування. Так, з 19 по 25 серпня 2019 року в Хусті проходила III Всеукраїнська учнівська школа з програмування. Учасниками школи були учні із Чернівецької, Волинської, Тернопільської, Хмельницької, Житомирської, Дніпропетровської та Закарпатської областей.

Усі учасники були поділені на три ліги за рівнем знань. У першій лізі навчаються та змагаються учасники та призери III та IV етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформатики. У другій – ті, хто вже володіє азами і має бажання опанувати базові алгоритми та техніки на більш високому рівні. А в третій лізі навчаються початківці.

Лекторами школи виступили досвідчені педагоги Сергій Вапнічний, Сергій Жуковський, Олександр Міца та один з найкращих студентів-айтівців Ужгородського університету – Артур Сидоран. Велику допомогу в проведенні надали директор гімназії-інтернату Олександр Бачкай, учителі інформатики цієї школи Микола Дронь і Мирослав Антал та вчитель інформатики Чернівецького ліцею №1 Василь Косован. Педагоги не тільки навчали учнів, а й обмінювалися досвідом та цікавою літературою.

Завершився цей захід традиційним Кубком Хуста з програмування. Результати змагання були такими:

Ліга 1

1 місце. Дмитро Майор, учень 10 класу гімназії-інтернату м. Хуста

1 місце. Ганна Дерещ, студентка 1 курсу Дніпровського технічного університету

3 місце. Володимир Зварун, учень 10 класу гімназії-інтернату м. Хуста

Ліга 2

1 місце. Максим Лоя, учень 9 класу Виноградівської ЗОШ №8

1 місце. Ілля Бацан, учень 9 класу Коростенської міської гімназії

3 місце. Андрій Альбрехт, учень 9 класу Хустської ЗОШ №1

Ліга 3

1 місце. Максим Палчей, учень 9 класу гімназії-інтернату м. Хуста

2 місце. Михайло Курятник, учень 8 класу гімназії-інтернату м. Хуста

3 місце. Олександр Буковецький, учень 7 класу гімназії-інтернату м. Хуста

Усі призери були нагороджені грошовими призами. Так, у першій лізі перші місця отримали нагороду в розмірі 2000 грн, а третє – 1000 грн; у другій лізі перші місця отримали нагороду в розмірі 1200 грн, а третє – 1000 грн; у третій лізі за перше місце нагорода становила – 1000 грн, за друге – 800 грн, а за третє – 600 грн.

Неочікуваним відкриттям для організаторів став дев'ятикласник з Коростеня Ілля Бацан, який лише в лютому цього року вперше познайомився з програмуванням. Саме на безкоштовних дистанційних курсах, які проводились у рамках одного з проєктів Uzhhorod CodeSchool, він опанував ази програмування. На самій школі Ілля не тільки гарно закріпив їх, а й вивчив багато нового, чим у підсумку зміг обігнати учнів, які в перманентному режимі вивчають програмування суттєво триваліший період.

Третій – популяризаційний: на базі гімназії-інтернату м. Хуста проводяться майстер-класи для учнів та семінари для вчителів.

Так, в серпні цього року викладачі Ужгородського національного університету Олександр Міца та Сергій Вапнічний спільно з гімназією-інтернатом Хуста (директор – Олександр Бачкай, вчитель інформатики – Микола Дронь) та ІТ-компанією «Інфобайт сервіс» (керівник – Петро

Михайльо) насамперед вирішили допомогти педагогам області із сучасними матеріалами, конче потрібними для якісного викладання інформатики в школі. Запросили на захід і провідних фахівців у сфері середньої освіти, серед яких – автори шкільних підручників Йосип Ривкінд та Віктор Шакотько, приїхав на семінар й адміністратор відомої системи e-olymp Сергій Жуковський [6]. Повні зали слухачів, доброзичлива атмосфера й непідробний інтерес учасників засвідчили безумовну потрібність таких заходів. Лектори в простій формі намагалися показати мейнстрими розвитку сучасної інформатики. Крім того, провели низку опитувань, необхідних для подальшої роботи в цьому напрямку.

Гімназія-інтернат м. Хуста завжди показує гарні результати на змаганнях з інформатики різного рівня. А команда Закарпатської області, яка формується на базі гімназії-інтернату м. Хуста, у минулі роки вже двічі ставала переможцем Всеукраїнського турніру юних інформатиків.

У Закарпатській області зараз великою проблемою є формування квот команд на обласні олімпіади, зокрема з інформатики. Чинна система квотування суттєво поступається попередній. Якщо раніше в обласній олімпіаді з інформатики брали участь біля ста учасників, то зараз менше 60. Це пов'язано з тим, що кожній адміністративній одиниці надається 4 місця, ця кількість може збільшитися на кількість призерів попереднього року, які посіли перші та другі місця. Багато адміністративних одиниць не привозять з року в рік жодного учасника при наданій квоті в 4 місця. Проте команди, які потужно виступають на обласній олімпіаді, завжди досить сильно потерпають від цієї системи квотування. Так, зокрема, команда гімназії-інтернату м. Хуста минулого року виборола 7 призових місць, з яких 2 – другі. Тож квота для них на наступний рік – усього 6 учасників. Якщо враховувати, що 7 призових місць вибороли учні 8-10 класів, то на наступну обласну олімпіаду поїде максимум 5 учнів із цих семи призерів, оскільки в команді наступного року повинен бути хоча б один восьмикласник. Фахівці факультету інформаційних технологій УжНУ неодноразово порушували цю

проблему, яка б елементарно була вирішена, якби повернулися до попередньої системи квотування. Також є актуальним проведення предметних інтернет-олімпіад, які в Закарпатській області не проводяться.

Методична робота з учителями, майстер-класи, літні школи та інші заходи, безумовно, зміцнюють зв'язки викладачів закладів вищої освіти з педагогами та учнями середніх шкіл, що, врешті, позитивно відбивається на студентському представництві ІТ-напрямку вишів.

Список використаних джерел та літератури

1. Пономарьова Н.О., Білоусова Л.І. Співпраця педагогів загальноосвітніх та вищих навчальних закладів з професійної орієнтації школярів. // Професійна освіта: проблеми і перспективи. // Професійна освіта: проблеми і перспективи. – 2016. – Вип. 11. – С. 65-70.
2. Міца О.В., Дронь М.Ф., Дробнич М.П., Ісак І.С., Легеза А.В. Особливості проведення Літньої школи з програмування в Ужгороді // II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні інформаційні технології в освіті і науці». – Житомир. – 2017. – С. 17-21.
3. У Хусті завершилася III Всеукраїнська учнівська школа з програмування [Електронний ресурс]. URL: <http://osvita.uz.ua/u-husti-zavershylasya-iii-vseukrayinska-uchnivska-shkola-z-programuvannya/>
4. Айтівці УжНУ організували семінари для вчителів у Хусті та Нересниці [Електронний ресурс]. URL: <https://mediacenter.uzhnu.edu.ua/news/ajtivtsi-organizuvaly-seminary-dlya-vchyteliv-v-husti-ta-neresnytsi/2019-08-28-35771>